

ΠΗΓΗ: kxghellas

Είναι αλήθεια ότι τα παιδιά με υψηλή νοημοσύνη αποτελούν ένα μικρό ποσοστό που δε ξεπερνά το 2 % του παιδικού πληθυσμού. Μερικά από αυτά είναι χαρισματικά, άλλα ταλαντούχα, άλλα απλώς ευφυή.

Είναι αλήθεια ότι τα παιδιά με υψηλή νοημοσύνη αποτελούν ένα μικρό ποσοστό που δε ξεπερνά το 2 % του παιδικού πληθυσμού. Μερικά από αυτά είναι χαρισματικά, άλλα ταλαντούχα, άλλα απλώς ευφυή. Πολλοί τα θαυμάζουν και καλοτυχίζουν τους γονείς τους, και άλλοι εκφράζουν επιφυλάξεις ότι θα είναι αντιπαθητικά στους συνομηλικούς τους και αυτό θα τα κάνει δυστυχημένα. Ακόμη μερικοί εκτιμούν ότι η παροχή ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αυτές τις περιπτώσεις θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημιουργία μιας προνομιούχας ομάδας ανθρώπων με υψηλή νοημοσύνη.

Το θέμα έχει πολλές διαστάσεις και γίνεται ακόμη πιο σύνθετο αν αναλογισθεί κανείς ότι σε ευφυή και χαρισματικά άτομα η ανθρωπότητα χρωστάει πολλά επιστημονικά και κοινωνικά επιτεύγματα. Οι άνθρωποι που τόλμησαν πρώτοι να συλλάβουν καινούριες ιδέες και που μας έκαναν να δούμε τον κόσμο με άλλα μάτια, υπήρξαν κάποτε παιδιά και πολλοί από αυτούς από μικρή ηλικία είχαν δείξει δείγματα της υψηλής τους ευφυΐας και των εξαιρετικών τους ικανοτήτων.

Το παιδί με υψηλή νοημοσύνη, το χαρισματικό και ταλαντούχο παιδί, άρχισε να απασχολεί

ΥΨΗΛΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΧΑΡΙΣΜΑ Ή ΠΡΟΒΛΗΜΑ;

Συντάχθηκε απο τον/την Άννα Ειρήνη

Δευτέρα, 19 Μάρτιος 2012 18:59 - Τελευταία Ενημέρωση Δευτέρα, 19 Μάρτιος 2012 20:37

την επιστήμη πριν από ένα αιώνα σχεδόν, όταν ο Terman το 1925 έγραφε ότι ένας υψηλός δείκτης νοημοσύνης μεγαλύτερος του 140 αποτελεί το μοναδικό κριτήριο προκειμένου να χαρακτηριστεί κάποιος χαρισματικός. Σήμερα τα πράγματα δεν είναι ακριβώς έτσι. Καταρχήν είναι σημαντικό να κάνουμε τη διάκριση μεταξύ χαρισματικού παιδιού και ταλαντούχου.

Το χαρισματικό παιδί διαθέτει εξαιρετικές ικανότητες ταυτόχρονα σε πολλούς γνωστικούς τομείς, όπως στη γλώσσα, τα μαθηματικά, τις φυσικές επιστήμες κ.λπ. το ταλαντούχο παιδί έχει εξαιρετικές ικανότητες σε ένα μόνο ειδικό τομέα της επιστήμης ή της τέχνης, π.χ. τη μουσική, ή μόνο στα μαθηματικά.

Σύμφωνα με τον εκπαιδευτικό κώδικα χαρισματικά και ταλαντούχα παιδιά είναι αυτά που διαθέτουν:

Υψηλές διανοητικές ικανότητες
Δημιουργικό τρόπο σκέψης
Κλίση στην επιστήμη ή την τέχνη
Αρχηγικές ικανότητες
Ψυχική και συναισθηματική σταθερότητα

Όπως φαίνεται παραπάνω, οι υψηλές νοητικές ικανότητες είναι απαραίτητες, αλλά δεν αρκούν για να χαρακτηριστεί ένα παιδί χαρισματικό. Οι υψηλές νοητικές ικανότητες θα πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύονται και από δύο ακόμη ικανότητες και συγκεκριμένα από δημιουργικό τρόπο σκέψης και από κίνητρα και επιμονή για τον τελικό στόχο. Οι τρεις αυτές βασικές ιδιότητες του χαρισματικού παιδιού (υψηλές νοητικές ικανότητες – δημιουργικότητα – κίνητρα και επιμονή) βρίσκονται σε συνεχή μεταξύ τους αλληλεπίδραση και επηρεάζονται από την οικογένεια, το σχολείο, τους φίλους. Συγκεκριμένα:
Υψηλές νοητικές ικανότητες Υπάρχει μία ποικιλία υψηλών νοητικών ικανοτήτων που είναι:

Η ταχύτητα αντίληψης
Η ευκολία αφομοίωσης
Το κοφτερό κριτικό πνεύμα
Η γρήγορη επεξεργασία και αιτιολόγηση πολύπλοκων ιδεών.

Αυτό που χαρακτηρίζει τη σκέψη και το νου των χαρισματικών παιδιών είναι ο διαφορετικός τρόπος μάθησης και ιδιαίτερα η ικανότητά τους να πηγαίνουν κατευθείαν στο πολύπλοκο χωρίς να περνούν από προηγούμενα στάδια μάθησης. Έτσι μπορούμε να καταλάβουμε πόσο άβολα αισθάνονται στο σχολείο που είναι υποχρεωμένα να ακολουθούν το συμβατικό τρόπο μάθησης, που είναι ακριβώς αντίθετος από τον δικό τους.

Δημιουργικότητα Είναι η ικανότητα εξεύρεσης εναλλακτικών λύσεων σε ένα πρόβλημα. Τα χαρισματικά παιδιά μπορούν όχι μόνο να βρίσκουν λύσεις σε δύσκολα προβλήματα, αλλά και να επινοούν νέες. Για αυτά τίποτα δεν είναι δεδομένο, ευνόητο και τελειωμένο. Κάθε πρόβλημα έχει και διαφορετική λύση και κάθε ρώτημα και άλλη απάντηση.
Κίνητρα και επιμονή για τον τελικό στόχο Αυτά είναι:

Μεγάλη περιέργεια και δίψα για μάθηση
Αστείρευτη ενέργεια
Πίστη και επιμονή σε αυτό που κάνουν
Αυτοπεποίθηση και υπευθυνότητα

Τα κίνητρα και η επιμονή των χαρισματικών παιδιών είναι έμφυτα – ενδογενή και ιδιαίτερα ισχυρά ώστε να αντιστέκονται σε εξωγενή εμπόδια. Παρόλα αυτά, υπολογίζεται ότι 50 % των εν δυνάμει χαρισματικών παιδιών δεν αναπτύσσουν ποτέ τις ικανότητές και τα ταλέντα τους.

Η ανάπτυξη του χαρισματικού παιδιού δύσκολα οριοθετείται. Ωστόσο, υπάρχουν μερικά σημάδια που θεωρούνται τυπικά και μπορούν να βοηθήσουν τον παιδίατρο να αντιληφθεί έγκαιρα τις εξαιρετικές ικανότητες ενός παιδιού από την μικρή ηλικία.

Ασύγχρονη ανάπτυξη. Οι γνωστικές τους ικανότητες δε συμβαδίζουν με τις συναισθηματικές τους.

Από νωρίς κάνουν συνεχείς και περίεργες ερωτήσεις κυρίως γύρω από φυσικά φαινόμενα. Μαθαίνουν να διαβάζουν μόνα τους και κατανοούν αυτό που διαβάζουν πολύ πριν πάνε στο σχολείο και το διδάχτούν.

Κάνουν πολύπλοκους συλλογισμούς και κατανοούν αφηρημένες έννοιες, π.χ. δικαιοσύνη. Έχουν εντυπωσιακή μακροπρόθεσμη μνήμη, που τους επιτρέπει να συσχετίζουν νέες γνώσεις, και όχι επαναληπτική μνήμη.

Έχουν αυξημένη αίσθηση χιούμορ.

Τους αρέσει να επιλύουν προβλήματα, αλλά και να θέτουν νέα.

Ενώ οι συναισθηματικές τους ανάγκες συμβαδίζουν με την ηλικία τους διακρίνονται από μεγαλύτερη σταθερότητα για αυτό και γρηγορότερα αυτονομούνται.

Οι γονείς ενός χαρισματικού παιδιού μπορεί να το αντιμετωπίσουν λανθασμένα είτε με το να είναι αποθαρρυντικοί είτε με το να είναι υπερβολικά ενθαρρυντικοί. Οι αποθαρρυντικοί γονείς από άγνοια ή φόβο δεν ασχολούνται μαζί του και δεν ικανοποιούν την έμφυτη περιέργειά του. Έτσι αποδυναμώνουν τα κίνητρά του. από την άλλη μεριά, οι υπερβολικά ενθαρρυντικοί γονείς διακρίνουν τα χαρίσματα του παιδιού τους και προσπαθούν να το βοηθήσουν να τα αναπτύξει περισσότερο, πέφτουν όμως στην παγίδα των δικών τους προσδοκιών και το πιέζουν. Η σωστή στάση των γονιών είναι αποδοχή, κατανόηση, ευαισθησία και ευελιξία. Οι γονείς δε θα πρέπει να του υποδεικνύουν πως θα το κάνει καλύτερα. Αν εκείνο αισθανθεί ότι χρειάζεται βοήθεια θα τη ζητήσει μόνο του από αυτούς.

Αν τα χαρισματικά παιδιά δεν αναγνωριστούν έγκαιρα από τους γονείς τους, είναι πολύ δύσκολο να βοηθηθούν στο σχολείο. Το εκπαιδευτικό σύστημα και η σχολική ύλη είναι ακατάλληλα για τις ικανότητες και τις ανάγκες των παιδιών αυτών. Αυτό εξηγεί γιατί πολλά από αυτά τα παιδιά δεν έχουν καλή σχολική επίδοση, ενώ άλλα εγκαταλείπουν τις σπουδές τους.

Τα εκπαιδευτικά μέτρα που προτείνονται είναι η επιτάχυνση και τα προγράμματα εμπλουτισμού. Με το μέτρο της επιτάχυνσης το παιδί τοποθετείται σε μεγαλύτερες τάξεις για να παρακολουθήσει το μάθημα ή τα μαθήματα στα οποία υπερέχει από τους συμμαθητές του. το μέτρο είναι απλό και εύκολο και δεν επιβαρύνει το κράτος οικονομικά. Δε βοηθά, όμως, ιδιαίτερα τα παιδιά γιατί εξακολουθεί να χρησιμοποιεί το συμβατικό εκπαιδευτικό

ΥΨΗΛΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΧΑΡΙΣΜΑ Ή ΠΡΟΒΛΗΜΑ;

Συντάχθηκε απο τον/την Άννα Ειρήνη

Δευτέρα, 19 Μάρτιος 2012 18:59 - Τελευταία Ενημέρωση Δευτέρα, 19 Μάρτιος 2012 20:37

πρόγραμμα.

Πιο αποτελεσματικά είναι τα προγράμματα εμπλουτισμού της ύλης με προσθήκη εργασιών υψηλού ποιοτικού χαρακτήρα ή εμπλουτισμού των εξωσχολικών δραστηριοτήτων. Αυτό βέβαια προϋποθέτει ειδική εκπαίδευση των δασκάλων και οικονομική επιβάρυνση της πολιτείας ή της οικογένειας.

Προκαλεί εντύπωση ότι ενώ σε όλες σχεδόν τις ανεπτυγμένες χώρες υπάρχει πρόβλεψη για τα παιδιά με χαμηλή νοημοσύνη, δε συμβαίνει κάτι ανάλογο και για τα παιδιά με υψηλή νοημοσύνη. Προφανώς πιστεύεται ότι αφού είναι τόσο έξυπνα μπορούν να τα βγάλουν πέρα και μόνο τους.

anaptyksi.gr/
kathigitis.org